

Ügyiratszám: MN/30769-7/2016.
Tárgy: műsorszámok korhatári
kategóriába sorolása
Ügyintéző: **személyes adat**
Telefonszám: **Személyes adat**
E-mail: **személyes adat**

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának

1298/2016. (XI. 8.) számú

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) Médiatanácsa (a továbbiakban: Médiatanács) az AMC Networks Central Europe Kft. (1139 Budapest, Lomb u. 23-27., a továbbiakban: Médiaszolgáltató) műsorszámok előzetes klasszifikációjára irányuló, 2016. október 14-én benyújtott kérelme alapján lefolytatott hatósági eljárásában, a megküldött hang- és képfelvétel alapján megállapította, hogy az

„Erőszakos ember” című filmalkotás 1-4. epizódjai a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 9. § (5) bekezdése szerinti IV. korhatár-kategóriába tartozónak minősülnek.

E határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat felülvizsgálata a határozat közzésétől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz (a továbbiakban: bíróság) címzett, a Médiatanácshoz (1088 Budapest, Reviczky u. 5.) három példányban benyújtott keresetlevéllel kérhető. A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, a keresetlevélben a keresettel támadott határozat végrehajtásának felfüggesztése a bíróságtól kérhető. A keresetet a bíróság 30 napon belül tárgyalás tartása nélkül bírálja el, a keresetlevélben tárgyalás tartása kérhető.

Indokolás

Az Mttv. 9. § (1) bekezdése értelmében a lineáris médiaszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltató valamennyi, általa közzétenni kívánt műsorszámot a közzétételt megelőzően az Mttv. 9. § (2)-(7) bekezdés szerinti kategóriák valamelyikébe köteles sorolni.

Az Mttv. 9. § (9) bekezdése szerint a médiaszolgáltató kérelmére – igazgatási szolgáltatási

díj megfizetése ellenében, a műsorszám átadásától számított tizenöt napon belül – a Médiatanács az Mttv. 182. § e) pontjában foglalt hatáskörében a műsorszám kategóriába sorolásáról hatósági határozatot hoz.

A Médiaszolgáltató a Médiatanácshoz 2016. október 14-én érkezett kérelmében a rendelkező részben említett - FTP-n keresztül elektronikus úton megküldött - műsorszámok előzetes korhatári besorolását kérte az Mttv. 9. § (9) bekezdése alapján.

A kérelem alapján 2016. október 15-én hatósági eljárás indult, majd 2016. október 17-én sor került a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 71/A. § (1) bekezdése szerinti függő hatályú döntés Médiaszolgáltató részére történő megküldésére.

A Médiaszolgáltató a kérelmében jelezte, hogy álláspontja szerint a műsorszámok a III. korhatári kategóriába tartoznak.

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság egyes eljárásainak igazgatási szolgáltatási díjairól és a díjfizetés módjáról szóló 5/2011. (X. 6.) számú NMHH rendelet 17. § (1) bekezdése szerinti igazgatási szolgáltatási díjat, műsorszámonként 20 000 Ft-ot, azaz összesen 80 000 Ft-ot a Médiaszolgáltató igazoltan megfizette, így a Médiatanács a kérelem alapján az Mttv. 182. § e) pontjában biztosított hatáskörében hatósági eljárást folytatott le, és a műsorszámok tekintetében az alábbiakat állapította meg.

I. Erőszakos ember 1.

<i>Hossz:</i>	24 perc
<i>Eredeti cím:</i>	The Violent Man
<i>Műfaj:</i>	dokumentumfilm-sorozat
<i>Származási ország:</i>	Magyarország
<i>Gyártási év:</i>	2016.

A műsorszám tartalma:

A műsorszám alapfelvetése, hogy az agresszió az emberi természet elidegeníthetetlen része. A sorozat első epizódja a genetikailag kódolt erőszakot mutatja be, kidomborítva az ember „*állatias jellegét*”, valamint bemutatja, hogy mennyire eltérően kezelik az emberek és az állatok az erőszakot. Az agresszió esetében nem az a kérdés, hogy hogyan alakul ki, hanem az, hogy az ember hogyan tartja kordában, miért veszíti el a kontrollt. Az epizód során a szerkesztők kiemelnek kifejezetten erőszakos egyéneket, akiket a társadalom elítél, így a gyilkosokról, sorozatgyilkosokról is szót ejtenek. A műsorszámban szakértők és egyetemi professzorok nyilatkoznak a kérdésben, de laikus vélemények is elhangzanak, így egy gyermekes szülő is beszámol az agresszióról, amit a fiainál tapasztalt.

II. Erőszakos ember 2.

<i>Hossz:</i>	24 perc
<i>Eredeti cím:</i>	The Violent Man
<i>Műfaj:</i>	dokumentumfilm-sorozat
<i>Származási ország:</i>	Magyarország

Gyártási év: 2016.

A műsorszám tartalma:

A sorozat második epizódja a háborúk borzalmaihoz köthető erőszakot tárgyalja. Miért háborúzunk, mikor a legbékésebb korszakban élünk, az erőszak egyre inkább csökken, mégis ezt mi máshogy érezzük. Az epizód olyan témákat vonultat fel, mint a terrorizmus, az állam és az erőszak kapcsolata, vagy a nők elleni agresszió a háborúkban.

III. Erőszakos ember 3.

Hossz: 24 perc
Eredeti cím: The Violent Man
Műfaj: dokumentumfilm-sorozat
Származási ország: Magyarország
Gyártási év: 2016.

A műsorszám tartalma:

Az emberi erőszakot tárgyaló dokumentumfilm-sorozat harmadik epizódjában a háborúk és a terrorizmus kegyetlenségei mellett bemutatásra kerül a hétköznapiakban megjelenő erőszak több formája is, mint a családi erőszak, az iskolai erőszak, a prostitúció, a modernkori rabszolgaság több típusa, így a szexrabszolgaság is.

IV. Erőszakos ember 4.

Hossz: 24 perc
Eredeti cím: The Violent Man
Műfaj: dokumentumfilm-sorozat
Származási ország: Magyarország
Gyártási év: 2016.

A műsorszám tartalma:

A sorozat utolsó epizódja a terrorizmus veszélyei mellett a digitális erőszak témakörével foglalkozik, mint az emberek tömeges megfigyelése, a videojátékok veszélyei, a zsarolóvírus, a sötét web, valamint az internetes zaklatás (cyber bullying).

A vizsgálat eredménye:

A dokumentumfilm-sorozat arra az elképzelésre épít, miszerint egyre inkább erőszakossá válik a környezet amelyben élünk, holott a valaha volt legbiztonságosabb korban élünk. A bemutatás módja, valamint a narrátor sajátos hangsúlyozása az érzelmeket célozza, és sok esetben sokkoló hatású („*De mi van, ha a kontroll nem működik? Miért lesz valakiből tömeggyilkos? Vagy a családját lemészároló kamasz? Hamarosan kiderül!*” - 1. epizód, 11:26-11:34).

A különböző képi- és hangeffektekkel tarkított narráció számos esetben felnagyítja az erőszakos cselekedeteket, legyenek azok sorozatgyilkosok rémtettei, vagy az al-Kaida által elkövetett támadások. Az epizódokban a narrációt rövid interjúk és szakértőkkel készített

beszélgetések színesítik, valamint színészekkel eljátszott dramatizált jelenetek illusztrálják az elhangzottakat.

Az egyes epizódokban fellelhető problémás tartalmi elemek az intenzitásukat tekintve eltérőek, azonban minden egyes rész tartalmaz olyan jelenetet, amelynek feldolgozási módja, illetve a felvonultatott témák érettebb befogadói kört feltételeznek, azaz nem felelnek meg 12-16 éves gyerekek fejlődési szintjének.

A műsorszám epizódjainak magasabb korhatári besorolását indokoló jelenetei:

I. epizód:

20:30-21:22

Egy kamasz fiú esetét mutatják be. A dramatizált jelenetben a narráció alatt a kamera közeli képet közöl a fiú véres arcáról, valamint kezeiről, amint meredten maga elé néz és a tenyerén lévő vérfoltokat szemléli. A fiatal fiú egy véres fehér póló előtt térdel. Kezével a bocsánat szót festette fel a ruhadarabra.

„[a pszichiátriai zavar esete áll fönn] *mint például annál a fiatalnál, akinek csak annyi állt vérrel írva a szobájában, hogy bocsánat. Miután megölte édesanyját és húgát, magával is végzett. Szobájában képregényhősöket találtak. Egyik kedvence Wolverine volt, aki a bőre alá rejtett késekkel öl. A fiúnak nehéz gyerekkora volt. Drogfüggő édesanyja bántalmazta. Miért öli meg egy fiatalember a családját? És hogy ölhet meg valaki egymaga háromszáznál is több utcagyereket öt év alatt vagy százötven iskolás lányt? Két toplistas sorozatgyilkos statisztikája ez, de bőven vannak a listán harminc, negyven, ötven ember haláláért felelős gyilkosok is. Pándy András vagy a német Fritz Haarmann tetteit sem lehet felfogni.*”

II. epizód:

06:38-06:56

Az epizódban a háború eszközei között említik a nemi erőszakot, amelyet a szakértők mint gyakorta alkalmazott fegyvert mutatnak be. A narrációk alatt – amik a nők szenvedése mellett az erőszak hatásmechanizmusáról számolnak be - képek láthatók gyerekekről és nőkről.

„*A kórházba érkező nők és gyerekek felfoghatatlanul súlyos traumán esnek át, jellemzően nyilvánosan erőszakolják meg őket, így a közösség előtti megaláztatást is el kell viselniük és azt, hogy gyakran épp az erőszak miatt saját közösségük is kirekeszti őket.*”

06:57-07:30

„*Amikor a szülők, közeli hozzátartozók, férjek, feleségek végignézik, ahogy az általuk szeretett családtagot megerőszakolják, ők is traumatizálódnak. Az elkövető így dehumanizálja a szemük előtt az áldozatot. Manapság azért használják, mint fegyvert, mert olcsó, de roppant hatékony módszer az ellenfél megtörésére.*”

13:05-14:33

Egy veterán brit katona inkognitóban nyilatkozik. A férfi elmondása szerint több nemzetközi konfliktus helyszínén is szolgálatot teljesített, és nem egyszer került olyan helyzetbe, hogy emberi életet kellett kioltania: „*Az egyik pillanatra nagyon élesen emlékszem. Az ellenséggel harcoltunk Irakban. Komoly összetűzés volt. Sorra lőttük ki a táraikat, és ők is sokat lőttek ránk. Sokáig tartott, és sajnos nem mindenki tért haza. Ez a pillanat belém égett. Meglehet, hogy életem végéig velem marad.*” Ezt követően a narrátor summázza a hallottakat, valamint dramatizálja a katona beszámolóját. „*Két évtizedet szolgált a brit különleges kommandóban, többször csak másodperceken múltott az élete. A szeme előtt haltak meg bajtársai. Testközelből tapasztalhatta meg, hogy milyen is a háború. Ahonnan én jövök, ott a modern hadviselés nem valamilyen megfoghatatlan dolog. Ahonnan én jövök, ott nagyon is*

testközelből érezhető. Sokszor olyan közel van, mint most te tőlem. Látom, érzem. Érzem a szagát, az ízét. [...] Ez megfogható és közeli. Ha bemegyek egy épületbe, és valaki 2-3 méterre van tőlem, vagy ha az ellátási útvonalon haladok, és valakire visszalövök, még ha 100 méterre is van az illető, ami egy futballpálya hossza, akkor is látni fogom, ahogy meghal.”

19:42-21:42

Képek láthatók fegyveres civilekről, valamint olyan emberekről, akik átélték a harcok borzalmát. Megrázó a kamerába tekintő könnyes szemek és egymásra boruló megtört alakok látványa.

III. epizód:

06:25-07:03

Az erőszak tárgyalása kapcsán megszólal egy újpesti drukker, aki korábban a szurkolói csapat huligánjai közé tartozott. A férfi arról számol be, hogyan bonyolítottak le egy-egy szervezett verekedést. Miközben az úgynevezett „lebeszél**t** bunyó” műfajáról és az indulatok levezetéséről nyilatkozik, a narráció megmutatja azokat az eseteket, amikor a futball huligánok tényleges károkat okoztak (üzleteket törtek fel, rendőrökkel csaptak össze). *„Az egyik fradista srác felhívott, hogy itt piálnak a belvárosban. Nem lenne kedvünk összeütni egyet? Egy kicsit ugye be is voltunk így iszogatva (a kezéből poharat képezve mutatja)... mondom, persze! És elmentünk a Népligetbe, és akkor három a háromban, így összezsaptunk. És akkor igazából innen indult ki az egész dolog. Ez a lebeszél**t** bunyó ez tényleg olyan az ember életében, mint a házasság vagy a gyerekszületés. Képről képre emlékszem arra, hogy kiszállunk a kocsiból, felállunk egymással szembe, ott vannak, megyünk egymás felé. Az a mérhetetlen adrenalin. Amikor aztán összeütünk, utána ugye megszűnik minden. Utána már nem izgul az ember.”*

14:08-15:50

Megrázó hatású egy Zsuzsi névre hallgató lány történetének bemutatása, aki kisgyermekként vált szexuális erőszak áldozatává, majd a családja pedofil pornográfiára, később pedig prostitúcióra kényszerítette. A megrázó beszámoló közben, amelyet a narrátor jelentőségteljesen, a drámai éleket kihangsúlyozva olvas fel, képek láthatók egy fiatal lányról, aki a sötét szuterén padlóján hever. A kamera közelről mutatja a könnyes szemű lány szomorú arcát. Ahogyan a történet fokozódik, egy férfi jelenik meg a szobában, aki megragadja a lányt, és akarata ellenére rángatni kezdi a földön, majd egy matracra löki, ahol tovább erőszakoskodik vele és megfenyegeti. *„Zsuzsi története sajnós tipikusnak mondható. Négy éves volt, amikor megerőszakolta az egyik családtagja. Ezután családja évekig használta pedofil pornófilmek készítésére. Tizenkét éves korában egyik bajból a másikba esett. Családja után egy futtató kezei közé került. A férfi egy sötét szobába zárta Zsuzsit, volt, hogy hónapokig nem látta a napfényt. Verte, prostitúcióra kényszerítette. Tizenhat éves korában sikerült megszöknie. Előbb nevelőintézetbe, majd tizennyolc évesen egy védett házba került.”*

17:45-17:57

Az epizódban gyakran térnek vissza az áldozat vagy az agresszió szavak, aminek a hatását erősítik a brutális jelenetek.

„Ezek szerint mindkét nemnél jelen van az agresszió, azonban fizikai erőszakot mégis többségében a férfiak alkalmazznak.” A narráció közben a földön heverő nő próbál kúszva menekülni a feldühödött férfi elől. A zokogó nő kezét az arca elé emeli, így védve magát a következő ütéstől.

IV. epizód:

14:07-14:27

Kifejezetten problematikusnak tekinthető a műsorszámokon belül az úgynevezett sötét web (online anonimitást biztosító szoftverek) tárgyalása. A szerkesztők a rejtett web használatának egyszerűségét emelik ki a rövid ismertetőben, amit alá is támasztanak a bevágott képsorok. A rövid jelenetben egy férfit látható, aki az interneten szörföl. Böngészőjében több alkalommal villanásszerűen megjelennek a sötét webre utaló 'dark net', illetve 'dark web' feliratok, valamint lőfegyverekről láthatók képek. *„A bűnözők előszeretettel használják a dark webet, azaz a sötét webet, ahová egy speciális böngészővel, a Tor-ral léphetnek be teljes anonimitásban. Döbbenetesen hangzik, de igaz, az összes internetes forgalom nagyobb része zajlik a sötét neten, mint a számunkra látható fehéren.”*

21:20-21:56

Kifejezetten problematikusnak tekinthető az internetes zaklatással összefüggésben tárgyalt öngyilkos lány esete. Miközben a képernyőn több alkalommal feltűnik egy fiatal lány, amint a szobájában a laptopot kinyitva internetezni készül, addig a narráció ismerteti annak a 15 éves diáklánynak az esetét, aki a kiberzaklatások hatására öngyilkosságot kísérelt meg. *„A szűnni nem akaró zaklatás, ami elől lehetetlen elmenekülni, és ahol ráadásul milliók szeme láttára alázzák meg az áldozatokat, sajnós van, hogy tragikus véget ér. Az állandósult nyomás hatására néha az áldozatok nem látnak más kiutat, mint az öngyilkosságot. Egy 15 éves brit lány például többször is megpróbált véget vetni az életének, miután zaklatók célpontjává vált. És hogy reagáltak arra a támadói, amikor már nem bírta tovább? Sajnálom, hogy meg akartad ölni magad, legközelebb fejezd is be - írták neki egy mosolygó arcocská kíséretében.”*

A Médiatanács álláspontja szerint a műsorszám epizódjaiban nem tesz eleget a klasszifikációs ajánlás III. kategóriával szemben támasztott kívánalmainak. A sorozat számos olyan audiovizuális tartalommal bír, melyek károsíthatják a 16 évnél fiatalabb gyermekek szellemi és erkölcsi fejlődését, mivel az abban kifejtett témák és azok megjelenítési módja nem felel meg az érettségi szintjüknek, sőt kifejezetten frusztráló illetve félelmet keltő lehet a számukra.

A Médiatanács 1037/2011. (VII. 19.) számú határozatának klasszifikációs ajánlása szerint: *„A médiaszolgáltatónak különös gonddal szükséges eljárnia annak kapcsán, hogy az ebbe a kategóriába sorolt műsorszámok témaválasztása, továbbá azok feldolgozásának módja a 12-16 év közötti korosztály érettségi szintjének megfelelő legyen. Fontos, hogy a fiatalok hozzájussanak az őket potenciálisan érintő veszélyekről szóló információkhoz, azonban azok ábrázolásánál a hasonló életkorból adódó könnyű azonosulási lehetőség miatt fokozott körültekintéssel szükséges eljárni.”*

A sorozat egyes epizódjainak műsoridejéből következik, hogy a különböző témák épp, hogy csak említésre kerülnek, azonban a szálak nem kerülnek elvárrásra, és pontos tájékozódásra sem adódik lehetőség. Az így megszerzett információ a kellő részletesség és tájékoztatás hiányából fakadóan félrevezető és megtévesztő lehet, melynek megítélése a befogadó feladata, amire a védendő korosztály még nem rendelkezik kellő élettapasztalattal. Ezen tartalmak miatt a műsorszám magasabb korhatári kategóriába sorolandó.

A fentiekre figyelemmel a Médiatanács az Mttv. 182. § bekezdés e) pontja szerinti hatáskörében, a megjelenő témára, valamint a feldolgozás módjára tekintettel, az

„Erőszakos ember” című filmalkotás 1-4. epizódjainak az Mttv. 9. § (5) bekezdése szerinti IV. kategóriába sorolásáról határozott.

Az Mttv. 9. § (5) bekezdése szerint:

„Azt a műsorszámot, amely alkalmas a tizenhat éven aluliak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy erőszakra, illetve szexualitásra utal, vagy témájának meghatározó eleme az erőszakos módon megoldott konfliktus, a IV. kategóriába kell sorolni. Az ilyen műsorszám minősítése: tizenhat éven aluliak számára nem ajánlott.”

Az eljárás során a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 153. §-ában foglalt rendelkezés szerinti eljárási költség nem merült fel.

Az Mttv. 9. § (9) bekezdése alapján a Médiatanácsnak a műsorszámok korhatári kategóriába sorolásról a műsorszámok átadásától számított tizenöt napon belül kellett határoznia.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdés da) pontján, a jogorvoslat előterjesztésének határidejére és helyére vonatkozó tájékoztatás az Mttv. 163. § (1) és (3) bekezdésében, a bírósági eljárásról szóló tájékoztatás az Mttv. 164. § (1) bekezdésében, a halasztó hatály a Ket. 110. § (1) bekezdésében, a tárgyalás tartására vonatkozó kérelemről szóló tájékoztatás a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 338. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseken alapul.

Budapest, 2016. november 8.

A Médiatanács nevében

dr. Karas Monika
elnök

dr. Auer János
hitelesítő tag

Kapják:

1) személyes adat